

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Comarnițchi Denis, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 21 mai 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Comarnițchi Denis Xxxxx, născut la xxxx xxxx, originar și domiciliat în or. xxxxx, str. xxxx xx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 08.12.2016 - 21.05.2018 (prima instanță);
2. 13.06.2018 - 24.04.2019 (instanța de apel);
3. 08.07.2019 – 20.11.2019 instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 21 mai 2018, Comarnițchi Denis a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

De asemenea, a fost admisă integral acțiunea civilă înaintată de S.A. „JLC” privind încasarea prejudiciului material și dispusă încasarea de la Comarnițchi Denis în beneficiul S.A. „JLC” prejudiciul material în mărime de 11737,41 lei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că în perioada de timp a lunilor aprilie-octombrie anul 2013, Comarnițchi Denis fiind angajat în calitate de expeditor la SA „JLC” CC Drochia, având scopul delapidării averii încredințate în administrare, deținând funcția de expeditor al S.A. „JLC” Centrul comercial Drochia, în perioada lunilor aprilie-octombrie 2013, primind banii pentru

marfa livrată la magazine, având obligația de a-i transmite în contabilitatea întreprinderii în ziua primirii lor, nu a depus toți banii încasați și a însușit bani în sumă de 21973,59 lei, cauzând o daună materială întreprinderii SA „JLC” în proporții considerabile.

Acțiunile lui Comarnițchi Denis au fost calificate de prima instanță în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Prodan Sergiu în numele inculpatului Comarnițchi Denis, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Comarnițchi Denis să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive a infracțiunii.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prin probele administrate de partea acuzării în cadrul urmăririi penale, cercetate în cadrul cercetării judecătorești, vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu a fost dovedită prin probe utile, pertinente, concludente, iar sentința pe cauza dată este una neîntemeiată;

- contrar probelor administrate în cadrul examinării cauzei, Comarnițchi Denis a fost angajat în cadrul SA „JLC” în temeiul Contractului individual de muncă nr.08/13 din 09.01.2013 (f.d. 27) în calitate de expeditor, tot la data de 09.01.2013 cu ultimul a fost semnat Contractul nr. 240 cu privire la răspunderea materială deplină (f.d. 28, vol. I), conform actelor nominalizate nu este clar care sunt obligațiunile de serviciu ale acestuia or, ultimului nu i-a fost adusă la cunoștință fișa de post, iar conform pct. 8 din Contractul individual de muncă - „salariatul are următoarele drepturi prevăzute de alin. (1) art. 9 din Codul muncii, totodată conform p.9 al aceluiași contract, salariatul este obligat să îndeplinească obligațiile prevăzute în alin. (2) al art. 9 Codul muncii, iar un alt careva înscris care denotă obligațiunile clientului lui la locul de muncă lipsește;

- urmare semnării Contractul nr.240 cu privire la răspunderea materială deplină, nu este clar care anume bunuri/valori materiale i-au fost încredințate inculpatului în gestiune;

- lipsește careva act de împuternicire a lui Comarnițchi Denis cu referire la folosirea aparatului de casă, încasarea sumelor și necesitatea predării lor în contabilitate, precum se invocă în declarațiile reprezentantului părții vătămate Garabajii L. (f.d.71, vol. I);

- obligațiile inculpatului în ceia ce privește gestionarea cărorva bunuri/mărfuri rezultă nu în temeiul contractului individual de muncă, fișei de post sau a căruiva alt

act în cadrul raporturilor juridice de muncă ci se deduce că ultimul deține calitatea de cumpărător al mărfurilor în temeiul facturilor fiscale, astfel încât sunt în prezența unui raport juridic civil - clasic de pretindere a datoriei;

- potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 1000 din 26.09.2016, toate neajunsurile și surplusurile de produse, mărfuri, mijloace bănești urmează să fie înregistrate în cadrul procedurii de inventariere la o dată anumită, care se efectuează în conformitate cu art. 24 alin. (1) al Legii contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, întreprinderea este obligată să efectueze inventarierea generală a elementelor de activ și pasiv, cel puțin o dată pe an, precum și suplimentar în cazurile prevăzute de Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 60 din 29.05.2012. Anume prin inventariere care confirmă veridicitatea și autenticitatea datelor contabilității și rapoartelor financiare și se stabilește situația reală a patrimoniului întreprinderii, și anume existența efectivă a stocurilor de mărfuri, de materiale, a mijloacelor bănești;

- conform raportului de expertiză judiciară contabilă nr.1000 din 26.09.2016, reținut de instanța de judecată, la adoptarea soluției - *„cele 9 întrebări formulate au același sens și va fi formulată o singură concluzie, întrebările sunt de ordin general, nu sunt concrete, expertiza poate fi numită numai pe întrebări concrete, care nu au fost elucidate în cadrul reviziei, sau este îndoielnică concluzia revizorului”*, nu este constatată vinovăția lui Comarnițchi Denis în comiterea infracțiunii imputabile;

- sunt dubioase și urmează a fi apreciate critic declarațiile reprezentanților părții vătămate, SA „JLC”, Serghei, Garabajii Lidia, martorul Rusu Oxana, or afirmațiile acestora sunt unele declarative, nefiind confirmate de careva probe în sensul dat, care ar putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare;

- la adoptarea soluției, instanța de judecată a omis și nu a analizat circumstanțele cauzei sub aspectul componenței infracțiunii și elementele acesteia, motive pentru care sentința este una neîntemeiată;

- instanța a ignorat poziția apărării, în sentință nu se regăsește careva apreciere a celor invocate de apărător, lipsesc careva mențiuni privind admiterea sau respingerea argumentelor apărării, în general sentința nu conține careva analiză a probelor, prin urmare nu a fost soluționat fondul cauzei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2019, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința, din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Comarnițchi Denis s-a considerat vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 1 an și în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

În rest au fost menținute prevederile sentinței primei instanțe.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Comarnițchi Denis în faptele incriminate, vinovăția inculpatului fiind dovedită prin probele administrate și cercetate de prima instanță.

În acest sens, instanța de apel a menționat că soluția primei instanțe se bazează pe elementele de fapt dobândite din declarațiile reprezentanților părții vătămate S.A. „JLC” Ursachi Sergiu, Garabajii Lidia, martorului Rusu Oxana, precum și din probele scrise ale cauzei penale, cercetate în prima instanță, cât și verificate suplimentar și în ședința instanței de apel, descrise în decizia instanței de apel (f.d. 146, vol. II).

De asemenea, instanța de apel a reținut că prima instanță judecând cauza penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Comarnițchi Denis în săvârșirea infracțiunii incriminate, acțiunile acestuia fiind încadrate în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

La fel, s-a notat că prin legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, au fost operate mai multe modificări la Codul penal, inclusiv acestea vizează norma de incriminare din această cauză, art. 191 Cod penal, potrivit căroră: la articolul 191 în dispoziția alineatului (1), textul *„însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului,”* se substituie cu textul *„însușirea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau a altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, care a produs daune considerabile”*.

Prin urmare, s-a reținut de instanța de apel că la 26 iulie 2018, a fost adoptată o nouă redacție a alin. (1) din art. 191 Cod penal și agravanta de la alin. (2) al art. 191 inserată la lit. c): cu cauzarea de daune în proporții considerabile se regăsește în componența alin. (1) din aceeași normă.

În dispoziția alineatului (2), litera c) nu a fost exclusă, comparativ cu dispoziția aliniatului (2) art. 190 Cod penal, unde litera c) a fost exclusă.

Din conținutul prevederilor legale sus-indicate, instanța de apel a conchis că legislatorul a concretizat fapta și consecințele prejudiciabile prin care se poate comite infracțiunea de delapidare a averii străine, adoptând un concept mai detaliat.

În acest context, instanța de apel a notat că acțiunile comise de Comarnițchi Denis se subscriu și în continuare infracțiunii de delapidare a averii străine, însă prejudicierea considerabilă a părții vătămate deja nu mai este o variantă agravantă de comitere a acestei infracțiuni, ci se încadrează în varianta-tip a infracțiunii de delapidare a averii străine, conform noilor modificări, în alin. (1), ceea ce, în principiu, îi atenuază situația inculpatului și îi permite instanței de apel, la această etapă a procedurilor să intervină în soluția adoptată de către instanța de fond pe marginea acestei cauze.

Astfel, instanța de apel verificând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza probelor administrate de către prima instanță, a atestat că reieșind din prevederile art. 10 Cod penal, al Legii nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, în vigoare din 17.08.2018, adoptată după emiterea sentinței de condamnare de către prima instanță, prin care au survenit noile modificări la art. 191 alin. (1) Cod penal, expuse mai sus în conținutul prezentei decizii, instanța de apel a considerat necesar de a încadra acțiunile inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu excluderea agravantei lit. c).

În această ordine de idei, instanța de apel a accentuat că prin modificările legislative operate la art. 191 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpatului Comarnițchi Denis, legislatorul nu a schimbat conceptul de delapidare a averii străine sau conținutul ei, ci ținând cont de recomandările CEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele prea generale, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a delapidării mai concrete, mai clare.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că acțiunile inculpatului Comarnițchi Denis urmează a fi încadrate în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, în redacția Legii din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018 cu indicele calificativ „*cu folosirea situației de serviciu*”.

Totodată, instanța de apel a stabilit că în apelul declarat de avocat nu au fost aduse careva motive a cerințelor, fiind relatate faptele conform viziunii proprii de apărare a inculpatului, argumentele expuse fiind în contradicție cu circumstanțele stabilite de prima instanță pe parcursul examinării cauzei, totodată solicitarea privind achitarea inculpatului nu a fost reținută, fiind respinsă, din motiv că probele cercetate în cumul confirmă deplin vina inculpatului Comarnițchi Denis în faptele stabilite de prima instanță și temeieri de intervenire a instanței de apel, din alte motive decât cele invocate de instanța de apel, în aspectul propus de avocat, nu s-au stabilit.

În acest context, instanța de apel a notat că prima instanță just a apreciat că pe cauză sunt suficiente probe directe, utile și veridice, care în ansamblu coroborează între ele și care confirmă pe deplin vinovăția inculpatului în fapta infracțională

reținută în sarcina lui, iar probele administrate pe cauză în acuzare, cercetate în ședința primei instanțe, precum și verificate suplimentar în ședința instanței de apel, corespund cerințelor stipulate de art. 101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrând deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii stabilite de instanța de apel.

Instanța de apel a mai menționat că potrivit înscrisurilor anexate la materialele cauzei, inculpatul fiind angajat la SA „JLC”, în funcția de expeditor, în baza contractului de muncă și a ordinului de angajare, a încheiat totodată și contract de răspundere materială deplină nr. 240 din 09.01.2013 (f.d. 28, vol. 1).

Astfel, s-a reținut că latura obiectivă a infracțiunii enunțate se caracterizează prin acțiuni concrete, Comarnițchi Denis, fiind angajat conform contractului de muncă din 09.01.2013 în funcție de expeditor la SA „JLC”, fiind persoană cu răspundere materială pentru bunurile primite și încredințate lui în gestiune, fiind stabilit că neajunsul s-a creat prin transmiterea mărfii în datorie agenților economici, parțial fiind folosiți banii în scopuri personale, fiind întocmit în sensul dat act de inventariere, iar în urma inventarierii s-a stabilit neajuns în mărime de 21973 lei (f.d. 29-62, vol. II), fiind adus prejudiciu întreprinderii.

Mai mult, s-a notat că Comarnițchi Denis a fost sancționat și disciplinar, sub formă de concediere, ordinul din 19.11.2013 nefiind contestat de inculpat.

Prin urmare, examinând cumulul probator acumulat în cauza deferită spre examinare, Colegiul penal consideră indubitabil demonstrată legătura cauzală între acțiunile intenționate ale inculpatului și consecințele survenite, or, inculpatul fiind angajat ca expeditor a încheiat contract de răspundere materială deplină referitor la bunurile aflate în gestiunea sa legitimă.

De asemenea, s-a specificat că probele administrate în cadrul urmăririi penale, ulterior examinate și în cadrul cercetării judecătorești, demonstrează pe deplin vinovăția lui Comarnițchi Denis în delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea acestuia, deoarece obiectul material, și anume bunurile încredințate ultimului, primirea bunurilor nefiind de fapt negată de Comarnițchi Denis, astfel că bunurile s-au aflat efectiv, în condițiile legii, în gestiunea și administrarea făptuitorului, încredințarea acestora a avut loc în baza relațiilor contractuale încheiate, inclusiv ce țin de răspunderea materială deplină a inculpatului, fiind constatate ca neajuns la societate, în urma cărora, părții vătămate i s-a cauzat prejudiciu material în sumă de 21973,59 lei.

Ce ține de pedeapsă, instanța de apel a făcut referire la prevederile art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului Comarnițchi Denis, a stabilit în privința lui Comarnițchi Denis pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a exercita anumite funcții

sau de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 1 an, iar conform art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința lui Comarnițchi Denis, pe o perioadă de probațiune de 1 an, pedeapsă pe care instanța de apel a considerat-o echitabilă faptei infracționale săvârșite și fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Cu referire la probele specificate de către apărare, instanța de apel a conchis că acestea confirmă vinovăția inculpatului, printre care și actul de inventariere, conform căruia neajunsul de mărfuri transmise sub răspundere materială expeditorului Comarnițchi Denis constituie 21973,59 lei (f.d. 30-49, vol. I), prin procesul-verbal de confruntare nr. 1 între Comarnițchi Denis și Garabajii Lidia (f.d. 158-164, vol. I), procesul-verbal de confruntare nr.2 între Comarnițchi Denis și Rusu Oxana (f.d. 165-168) se constată primirea de către Comarnițchi Denis a mărfurilor de la depozit potrivit facturilor, precum și depistarea neajunsului în urma inventarierii, totodată, Comarnițchi Denis nu a avut careva obiecții la rezultatele inventarierii și suma de 21973 lei stabilită ca neajuns, ultimul parțial returnând suma neajunsului.

Cu referire la criticile apelantului în privința raportului de expertiză nr. 1000 din 26.09.2016, instanța de apel a conchis că nu pot fi reținute, motivând că de fapt în instanța de apel nu s-a solicitat numirea unei expertize de către apărare.

Totodată, instanța de apel a atestat că faptul că lipsește careva act de împuternicire a lui Comarnițchi Denis cu referire la folosirea aparatului de casă, încasarea sumelor și necesitatea predării lor în contabilitate, nu poate fi reținut ca dovada nevinovăției inculpatului, mai ales că primirea mărfurilor potrivit facturilor nici nu a fost negată de inculpat, la fel ultimul este de acord în parte cu faptul admiterii neajunsului.

Din aceleași motive, instanța de apel nu a luat în considerare nici invocarea de către apărare că prin inventariere se confirmă veridicitatea și autenticitatea datelor contabilității și rapoartelor financiare și se stabilește situația reală a patrimoniului întreprinderii, și anume existența efectivă a stocurilor de mărfuri, de materiale, a mijloacelor bănești nu poate fi reținută, de fapt obiecții la rezultatele inventarierii petrecute din partea lui Comarnițchi Denis nefiind aduse.

În același timp, instanța de apel a conchis că temei de a pune la îndoială declarațiile reprezentanților părții vătămate SA „JLC”, Ursache Serghei, Garabajii Lidia, martorului Rusu Oxana nu s-a stabilit, mai ales că aceste declarații, în cumul cu înscrisurile cercetate la caz privind rezultatele inventarierii, dovedesc vina inculpatului.

Subsidiar, instanța de apel a specificat că inculpatul și apărătorul său, considerându-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea la

careva acte și acțiuni procesuale îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, precum și, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu au avut nici o obiecție asupra actelor menționate, prezumându-se că au acceptat legalitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Comarnițchi Denis, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, at. 6, 13 CEDO și solicită casarea sentinței primei instanței și a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii

- învinuirea adusă este una abstractă și contravine prevederilor art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, în aceasta este indicată o perioadă abstractă „în perioada de timp a lunilor aprilie-octombrie anul 2013, fiind angajat în calitate de expeditor la S.A. „JLC” CC Drochia”, motiv din care este lipsit de posibilitatea de a se apăra;

- prin documente contabile primare nu a fost constatat faptul delapidării, acest fapt reiese din concluziile expertului contabil care a concluzionat că din documentele prezentate nu se evidențiază careva prejudiciu. Mai mult, expertul a solicitat acte suplimentare pentru a putea răspunde la întrebările puse, cu părere de rău organul de urmărire penală a ignorat solicitarea expertului. Mai mult, prin inventariere nu a fost constatat cu certitudine ce a fost însușit bani sau marfă, chiar din declarațiile reprezentantului SA „JLC” se relevă faptul că ultimul nu cunoaște ce anume a fost însușit;

- în caz că ar fi dusă o contabilitatea corectă, ar fi fost indicate zilele concrete când a apărut neajunsul;

- S.A. „JLC” a organizat activitatea sa în așa fel încât să fie evitate operațiunile prin virament de la persoanele juridice (magazine alimentare), prin ce s-au facilitat acțiuni de evaziune fiscală din partea ultimilor, din această cauză S.A., JLC” nu ducea contabilitatea în modul prevăzut de lege, de multe ori marfa fiind eliberată în datorie agenților economici, în facturile fiscale fiind indicat expeditorul în calitate de cumpărător, dar în caz că agentul economic nu se achita, atunci această sumă devenea datorie a expeditorului ca ulterior să fie învinuit de însușire a acestor bunuri;

- apărătorul a solicitat dispunerea expertizei suplimentare atât în faza urmăririi penale cât și în faza judecării cauzei, cerere care a fost respinsă. Astfel, prin probele administrate nu a fost demonstrat existența obiectului material al componenței de infracțiune;

- în ce privește obligațiile de serviciu, a fost angajat în calitate de expeditor adică de însoțitor de marfă, iar achitarea trebuia să fie făcuta prin transfer, deci nu avea obligații de vânzător;

- de către procuror nu a fost prezentată vreo fișă de post, iar instanța de judecată nu e clar din ce probe a conchis că inculpatul a săvârșit infracțiunea prin folosirea situației de serviciu;

- i se încredința marfa pe care el o însoțea la destinație, dar i se incriminează însușirea banilor, fără a preciza ziua concretă în care a avut loc sustragerea, deoarece aceste fapte nu au fost corect reflectate în documentele contabile, iar banii puteau fi sustrași și de contabilă;

- deși i-a fost incriminat și semnul calificativ prevăzut de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, - „cauzarea de daune în proporții considerabile” instanțele ierarhic inferioare, adoptând soluția, au ignorat prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, or în speță este recunoscută în calitate de partea vătămată S.A. „JLC”, întreprindere cu venit anual de circa 4000000 lei, iar prejudiciul de 21973,69 lei este unul neînsemnat cu acest venit;

- calificativul prevăzut de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal (redacția anterioară) este inaplicabil în speța data, deoarece acest calificativ este aplicabil doar în cazul victimilor persoane fizice;

- instanța de apel afirmă că nu a contestat acțiunile organului de urmărire penală în baza art. 251 Cod de procedură penală, fapt care nu corespunde realității deoarece de fapt nu a avut posibilitate de a ataca deciziile OUP, cauza penală fiind expedită de urgență în prima instanță, iar procurorul i-a respins formal toate cererile, inclusiv de dispunere a unei expertize suplimentare;

- de către instanțele ierarhic inferioare nu i-a fost asigurat un proces echitabil, fost îngrădit în exercitarea deplină a posibilităților de a se apăra prin mijloace neinterzise de lege, în cadrul judecării cauzei poziția sa și a apărătorului său fiind ignorate, astfel instanțele ierarhic inferioare i-au lezat drepturile consacrate în art. 6 CEDO;

- după ce a fost pronunțată sentința, la data de 26.07.2018 prin Legea nr. 179, publicată în MO a RM la data de 17.08.2018 în vigoare la 17.08.2018 art. IV P.5 a fost modificată dispoziția art. 191 alin. 1 Cod penal. Deci la momentul pronunțării deciziei în instanța de apel a intervenit o lege penala nouă. Învinuirea fiindu-i înaintată în baza legii penale în redacția abrogată, astfel la adoptarea deciziei instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 8 a Codului penal, potrivit căruia,

caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei”;

- instanța de apel a considerat că redacția legii precedente și redacția nouă a art. 191 Cod penal, sunt analoge astfel a aplicat legea prin analogie ce este contrar prevederilor art. 3 alin. (2) Cod penal, potrivit cărui: „(2) *Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise*”.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul invocă prezența temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, și anume cazurile când: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția și că nu au fost întrunite elementele infracțiunii”*, precum și încălcarea art. 6, 13 CEDO.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent și motivele specificate în susținerea acestora, nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

În privința temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența acestui temei sub aspectele specificate de recurent, dat fiind faptul că, instanța de apel la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de

procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor relevante invocate în apel, fiind redate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel de casare parțială a sentinței, din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Comarnițchi Denis a fost considerat vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, în baza cumulului de probe, cercetate, verificate și apreciate just prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, soluția instanței de apel nefiind afectată de o eroare gravă de fapt sau de drept, motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii, care este expus clar, iar de către instanța de recurs ordinar nu sunt identificate temeiuri de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectele contestate, or decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

De asemenea, ce ține de argumentele recurentului descrise în cererea de recurs și în pct. 4 a prezentei decizii, prin care acesta își manifestă dezacordul cu aprecierea probelor de către instanțele de judecată, și anume: *„declarațiile inculpatului Comarnițchi Denis, actul de inventariere, declarațiile reprezentantului S.A. „JLC”*, Colegiul penal reține că nu pot fi acceptate, din considerentul că asemenea critici de apreciere a probelor nu constituie temeiuri de recurs, reprezentând doar opinia subiectivă a recurentului, or, conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept esențiale comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, se notează că instanța de recurs ordinar nu dă o nouă apreciere probelor administrate la materialele cauzei, ce este de competența exclusivă a primei instanțe și a instanței de apel, iar instanța de recurs ca instanță ierarhic superioară, examinează cauza doar sub aspectul prezenței erorilor de drept comise de prima instanță și cea de apel la judecarea cauzei, ce în speță nu au fost identificate. Or, se atestă că atât prima instanță cât și instanța de apel au apreciat probele prin prisma cerințelor stipulate în art. 101 Cod de procedură penală, expunându-se în sentință și în decizia instanței de apel cu privire la motivele respingerii probelor părții apărării și acceptării probelor prezentate de partea acuzării, respectând rigorile dictate de principiul contradictorialității stipulat în art. 24 Cod de procedură penală.

Subsidiar, Colegiul penal respinge ca inadmisibile și argumentele recurentului precum că: *„învinuirea este abstractă, contrar prevederilor art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, în aceasta fiind indicată o perioadă abstractă „perioada de timp a lunilor aprilie-octombrie anul 2013, fiind angajat în calitate de expeditor la S.A. „JLC” CC Drochia”, fiind astfel lipsit de posibilitatea de a se apăra, de către procuror nu a fost prezentată vreo fișă de post ce ar prevede atribuțiile acestuia”*, or, verificând conținutul actului de învinuire (f.d. 214, vol. I), precum și fapta

constatată de prima instanță (f.d. 94, vol. II), se atestă că învinuirea este suficient de clară, de inculpatul Comarnițchi Denis nefiind negat pe parcursul procesului penal că în această perioadă menționată în rechizitoriu a fost angajat în calitate de expeditor la S.A. „JLC” Drochia, că a semnat un contract de răspundere materială și în temeiul raporturilor contractuale primea sub răspunderea materială a sa bunuri/marfă și ulterior sume de bani de la magazinele unde se furniza marfa, precum, acesta nici nu a negat și provocarea prin acțiunile sale a prejudiciului persoane juridice, acesta manifestând în esență dezacordul doar cu cuantumul prejudiciului stabilit, o parte din acesta fiind resituit de către inculpat, iar restul, în mărime de 10000 lei a fost negat de către acesta. Mai mult, se reține că la faza urmăririi penale, Comarnițchi Denis, fiind audiat în calitate de învinuit a declarat că învinuirea îi este clară și că vinovăția nu o recunoaște (f.d. 104-105, 136-137, vol. I), iar în ședința de judecată din prima instanță, fiind dat citire de către procuror a rechizitoriului, conform procedurii stabilite în art. 366 alin. (1) Cod de procedură penală, inculpatul Comarnițchi Denis în prezența apărătorului său Prodan Sergiu, a afirmat că învinuirea îi este clară și este de acord să dea declarații după audierea părții vătămate și martorilor (f.d. 66-67, vol. I).

Totodată, ce ține de criticile recurentului, precum că *„apărătorul a solicitat dispunerea efectuării unei expertize suplimentare, atât la faza urmăririi penale, cât și la judecarea cauzei, cerere care a fost respinsă”*, Colegiul penal atestă că nu pot fi acceptate, or deși în speță, la faza urmăririi penale, apărătorul inculpatului a solicitat efectuarea unei expertize judiciar-contabile, cerere care a fost admisă (f.d. 182, vol. II), fiind dispusă efectuarea expertizei judiciar-contabile, iar cererea de efectuare a expertizei suplimentare înaintată în ședința de judecată din prima instanță a fost respinsă, de către prima instanță fiind corect motivat în încheiere că pentru justa soluționare a cauzei sunt administrate suficiente probe, iar efectuarea unei expertize suplimentare, ar duce la tergiversarea examinării cauzei, însă, se reține că în ședința de judecată a instanței de apel, nu a mai fost înaintată o asemenea solicitare (f.d. 133-138, vol. II).

La fel, din conținutul recursului ordinar declarat, reiese că recurentul face o proprie apreciere a probelor în temeiul cărora prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluția, argumentându-și astfel propria versiune privind circumstanțele cauzei, menționând că fapta săvârșită de către inculpatul Comarnițchi Denis nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, și anume că nu a fost identificat obiectul material a infracțiunii, sub acest aspect acesta invocă și temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar la acest capitol notează că nu poate fi acceptată această versiune, or aceasta contravine constatărilor corecte a instanței de apel în prezenta speță, care a stabilit cu certitudine prezența elementelor constitutive a

infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, în acțiunile inculpatului Comarnițchi Denis (f.d. 149-153, vol. II), concluzii întemeiate just pe cumulul de probe descris și apreciat de instanța de apel în decizia sa, acceptate și însușite de instanța de recurs ordinar.

Cu referire la alegațiile recurentului, precum că: *„deși i-a fost incriminat cauzarea de daune în proporții considerabile, instanțele ierarhic inferioare au ignorat prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, or venitul anual al S.A. „JLC” este de circa 4000000 lei, iar prejudiciul de 21973,69 lei este neînsemnat”*, Colegiul penal atestă că nu sunt întemeiate, or instanțele de judecată corect la acest aspect au ținut cont de faptul, că prin Hotărârea Curții Constituționale din 27 iunie 2017, s-a statuat că până la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric a daunei considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între proporții mici (*prevăzute la art. 18 Cod Contravențional – ce nu depășesc 20 % din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei*) și daunele în proporții mari (*prevăzute de art. 126 alin. (1) Cod penal*).

În acest sens, se notează că prin Hotărârea de Guvern Nr. 951 din 20.12.2012 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, salariul mediu lunar pe economie a constituit 3850 lei. Astfel, 20% din această sumă constituie 770 lei, iar suma prejudiciului cauzat de către inculpatul Comarnițchi Denis este de 21973,59 lei și depășește cu mult acest prag valoric.

Ce ține de criticile recurentului precum că *„învinuirea a fost înaintată în baza legii penale în redacția abrogată, astfel la adoptarea deciziei instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 8 Cod penal”*, Colegiul penal indică că nu se acceptă, or din decizia instanței de apel (f.d. 147-153, vol. II), rezultă că instanța de apel a ținut cont de modificările operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2019, în vigoare din 17 august 2018 în textul art. 191 Cod penal, și a luat seama și de prevederile art. 10 Cod penal, precum și că nu au fost decriminalizate acțiunile inculpatului săvârșite în anul 2013, și a recalificat fapta inculpatului Comarnițchi Denis în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, excluzând agravanta prevăzută de lit. c) a aceluiași articol, conform noii redacții în vigoare din 17 august 2018, fără a agrava situația inculpatului Comarnițchi Denis.

Astfel, din considerentele enunțate supra, se resping ca inadmisibile și alegațiile recurentului precum că în speță au fost încălcate prevederile stipulate la art. 6, 13 CEDO, or în urma verificării materialelor cauzei, de către instanța de recurs ordinar nu s-au identificat circumstanțe ce ar determina incidența acestor erori de drept.

Mai mult, Colegiul penal atestă că în decizia sa, instanța de apel ținând cont de motivarea primei instanțe, s-a expus suficient de argumentat pe criticile

recurentului, invocate și în apel, ce țin de circumstanțele cauzei în coraport cu prevederile din art. 191 Cod penal și modificările operate de legiuitor în acestea, precum și de prezența elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, în acțiunile inculpatului Comarnițchi Denis (f.d. 149-153, vol. II), iar instanța de recurs ordinar conchide că temeuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aceste aspecte contestate și în prezentul recurs, nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra fiecărei probe prezentate, atât de către partea apărării cât și de partea acuzării, precum și pe toate chestiunile esențiale invocate în apelul declarat, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârile atacate sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Comarnițchi Denis, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Comarnițchi Denis Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor